

ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜ TAKİP RAPORU-EYLÜL 2019

Elektronik haberleşme sektöründeki gelişmelerin takip edilmesi amacıyla önemli görülen göstergelerin yer aldığı bu rapor, BTK, TÜİK, BIST gibi kuruluşlar tarafından yayınlanan resmi veriler kullanılarak TELKODER tarafından hazırlanmıştır. BTK Çeyrek raporlarının yayınlanmasının ardından her üç ayda bir yayınlanacaktır.

1- Elektronik Haberleşme Sektörü Büyüklüğü

Son çeyrekte gelirler düşmüştür 😞

2- Elektronik Haberleşme Sektöründe Rekabet

2018 üçüncü çeyreğe göre alternatif işletmecilerin Pazar payında önemli bir değişiklik olmamıştır. Bu oran AB'ye göre çok düşüktür 😞

3- Elektronik Haberleşme Sektöründe Şirket Piyasa Değerleri

Son üç ayda şirket piyasa değerlerinde önemli bir artış yaşanmamıştır 😐

4- Genişbant Abone Sayısı

Son üç ayda abone sayısında önemli bir artış yaşanmamıştır 😐

5- Fiber Uzunlukları

Son üç ayda fiber uzunluklarında önemli bir artış yaşanmamıştır 😐

6- Genişbant Uydu Hizmetleri

Son üç ayda uydu internet abone sayısında düşüş görülmektedir 😞

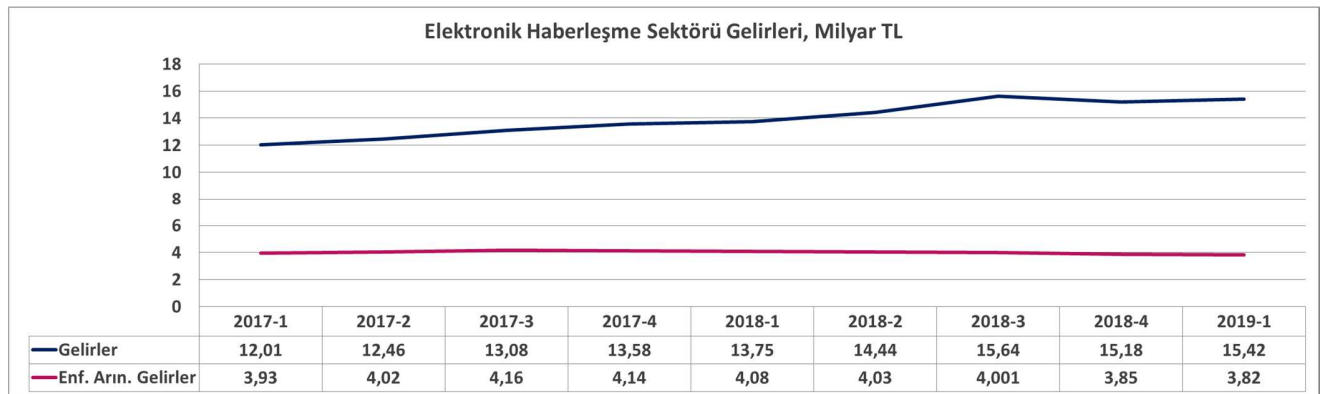
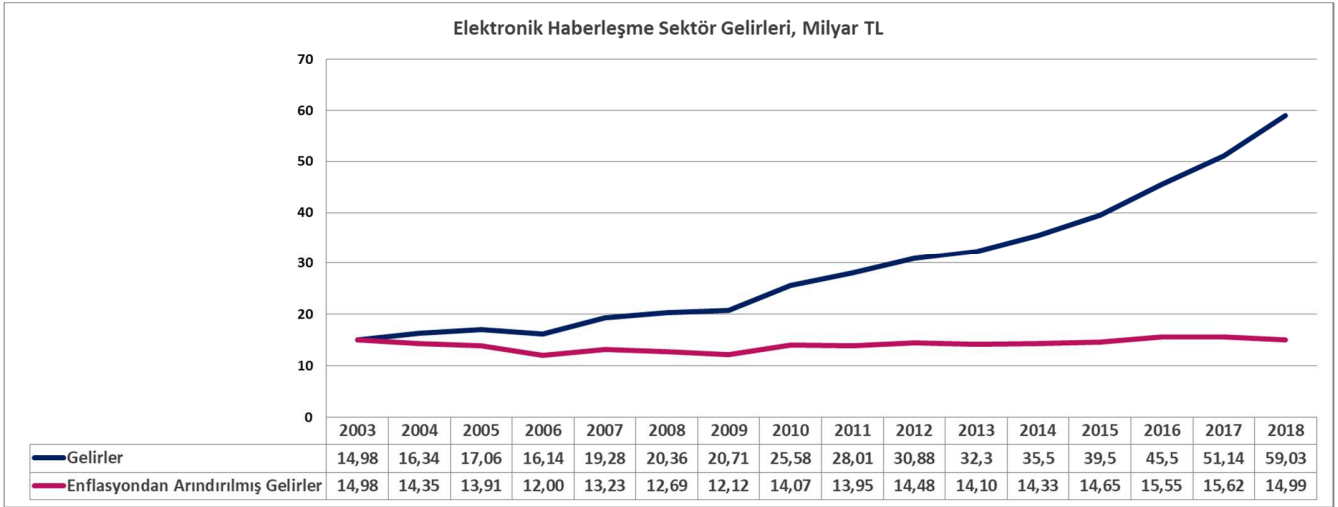
7- Ses Trafiği Dağılımı

Son üç ayda sabit trafik miktarında düşüş yaşanmıştır 😞

8- Veri Merkezi İşletmeciliği

Son üç ayda veri merkezi işletmeciliği alanında önemli bir gelişme yaşanmamıştır 😐

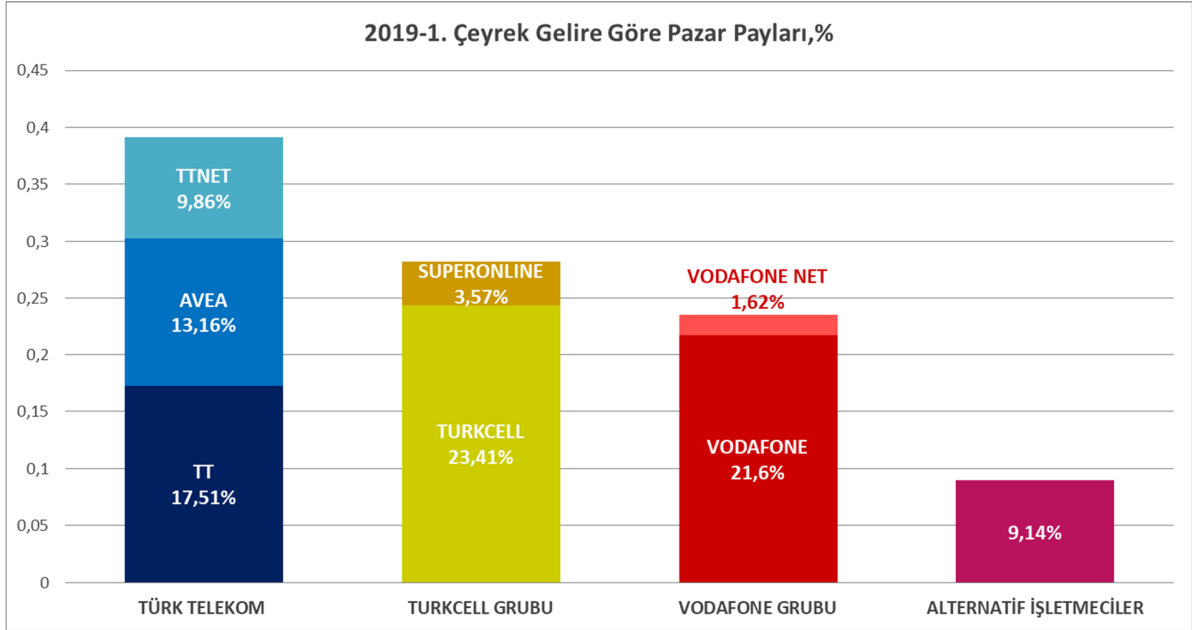
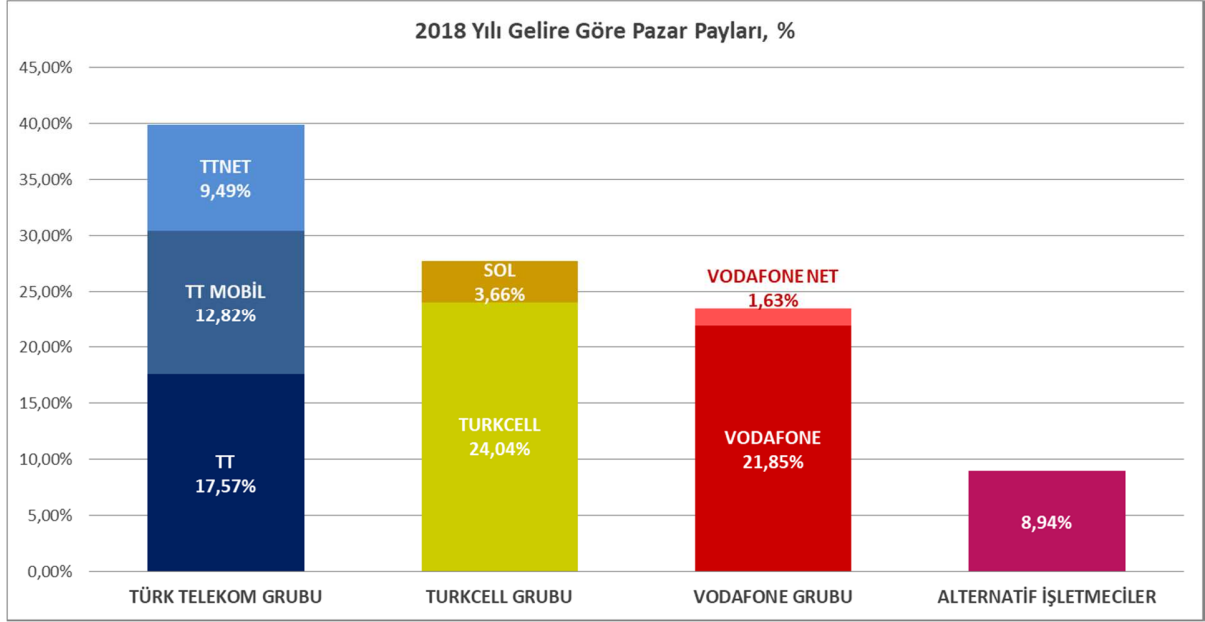
1- ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜ BÜYÜKLÜĞÜ

Elektronik haberleşme sektörü gelirleri 2003 yılında 14,98 Milyar TL iken 2018 yılı sonu itibariyle 59,03 Milyar TL olarak tespit edilmiştir. Büyüme üzerindeki enflasyon etkisinin ortadan kaldırılması amacı ile TÜİK verileri kullanılarak ve 2003 yılı temel alınarak hesaplanan enflasyondan arındırılmış gelirlere göre ise 2018 yılı sonunda sektör gelirin 14,99 Milyar TL olduğu görülmektedir.

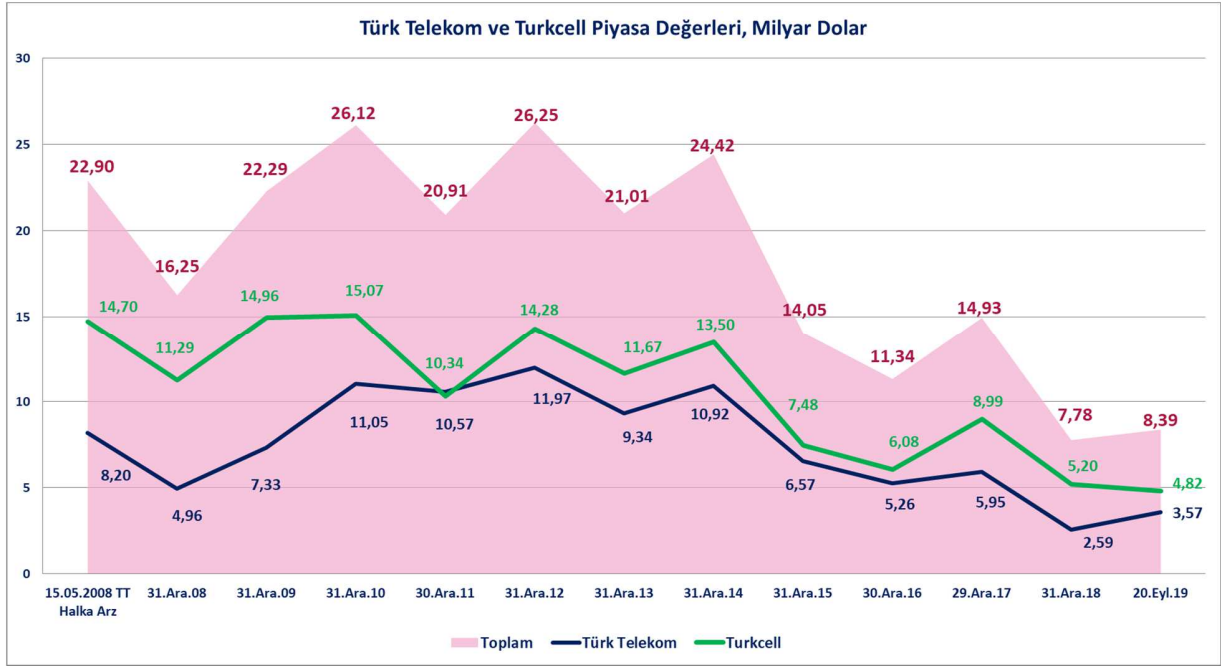
2018 sonunda 15,18 Milyar TL olarak hesaplanan sektör gelirlerinin 2019 birinci çeyrek sonunda 15,42 Milyar TL 'ye olduğu görülmektedir. Enflasyondan arındırılmış gelirlerde de son çeyrekte düşüş yaşanmıştır.

2- ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE REKABET

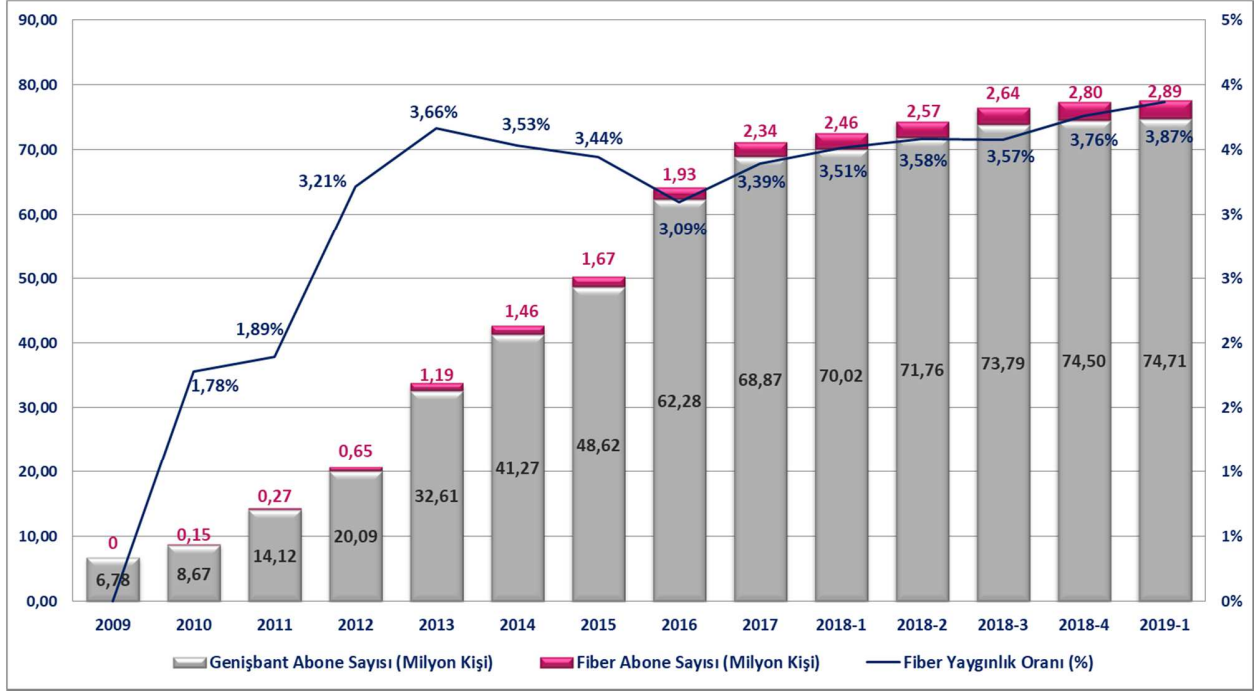
Yukarıdaki grafiklerde, 2002 yılında fiili olarak rekabete açılmış olan elektronik haberleşme sektöründe, sektör oyuncularının gelirlere göre Pazar paylarına yer verilmektedir. Buna göre; 2018 sonunda pazardaki en büyük üç operatör ve iştirakleri dışında kalan alternatif işletmecilerin Pazar payı %8,94 olarak belirlenmiştir. 2019 birinci çeyrekte ise bu oranın %9,14 olduğu görülmektedir. Bu oran AB ile kıyaslandığında çok düşük kalmaktadır.

3- ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE PİYASA DEĞERLERİ

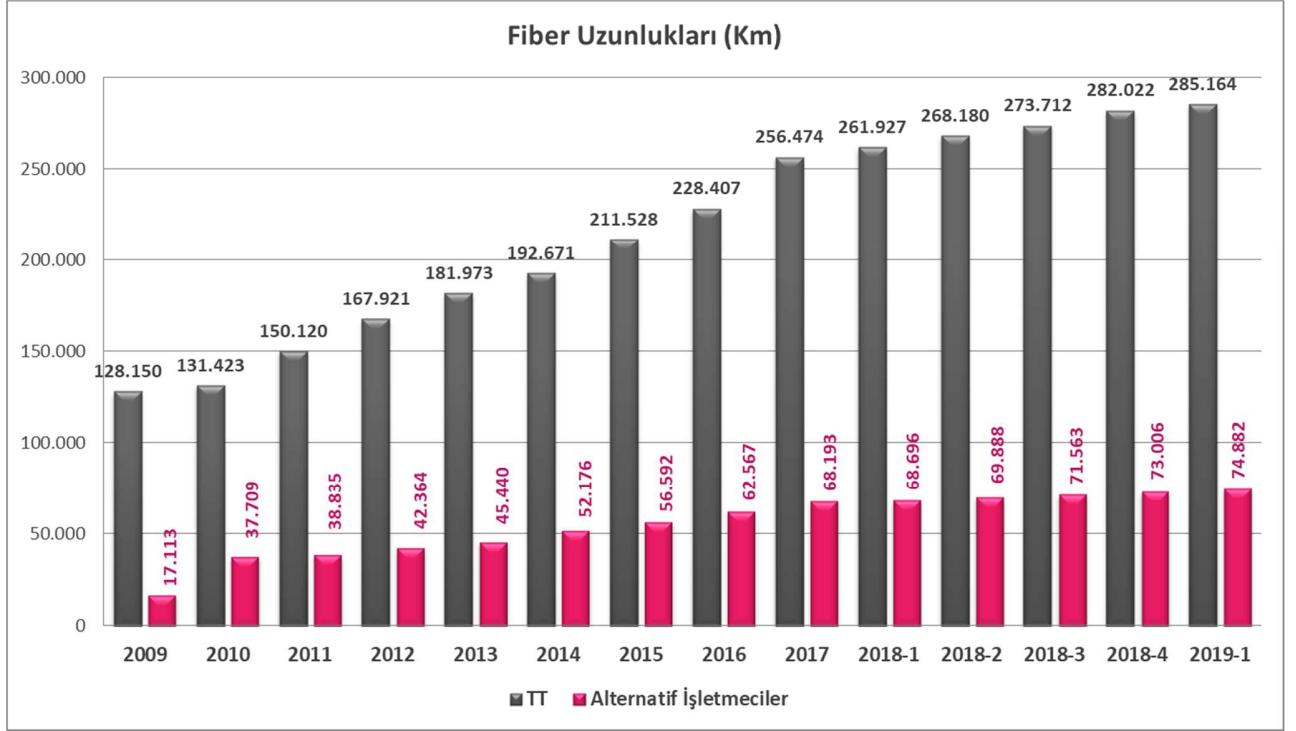
Sektörün yaklaşık %70'ini oluşturan iki şirketin piyasa değerleri incelendiğinde, 2008 yılından bu yana önemli ölçüde düşüş yaşandığı görülmektedir. Buna göre, 15 Mayıs 2008 tarihinde iki şirketin toplam değeri 22,90 Milyar Dolar iken, 31 Aralık 2018 tarihinde toplam değer 7,78 Milyar Dolar iken, 20 Eylül 2019'da ise 8,39 Milyar Dolar olmuştur.

4- GENİŞBANT ABONE SAYISI

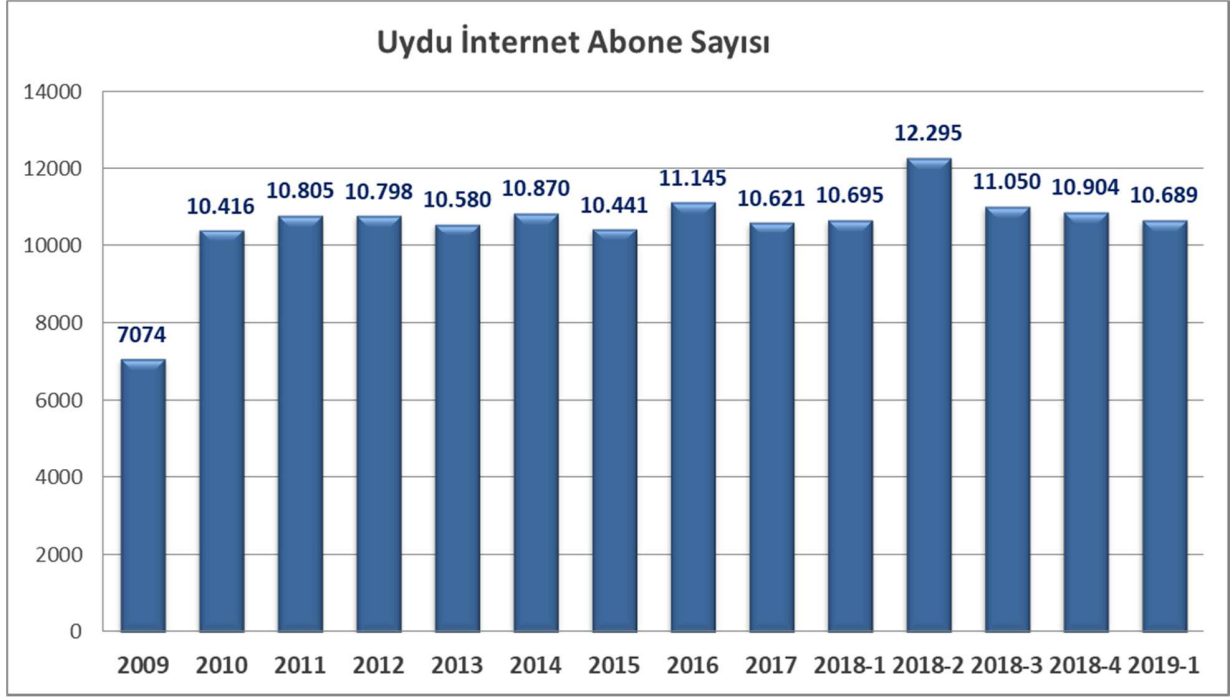
Yukarıdaki grafikte toplam genişbant abone sayısı ve bu sayı içerisinde fiber abone sayısı ve oranı yer almaktadır. Buna göre 2018 sonunda %3,76 olan fiber abone oranı 2019 birinci çeyrek sonunda %3,87 olarak belirlenmiştir.

5- FİBER UZUNLUKLARI

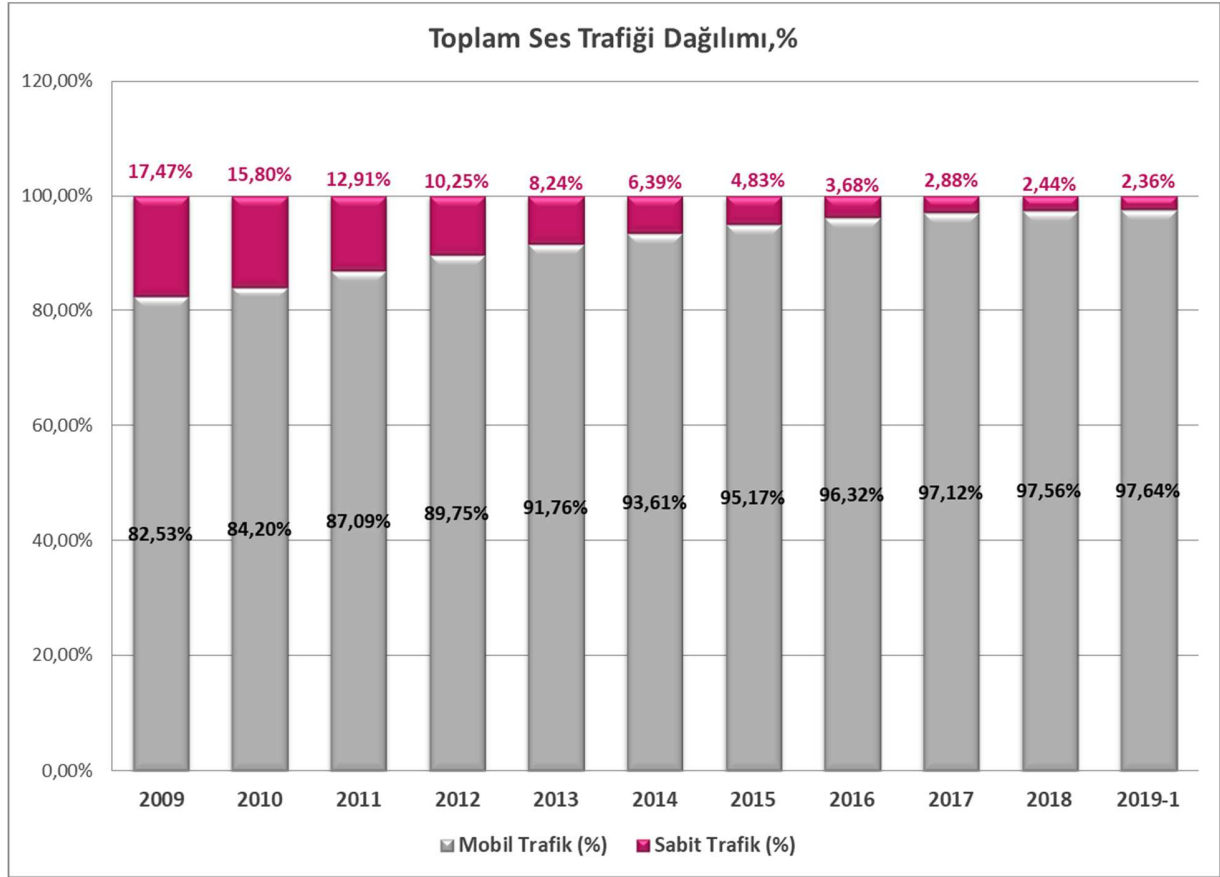
Yukarıdaki grafikte, 2009 yılından bugüne fiber altyapı uzunluklarına yer verilmektedir. Buna göre, 2018 yılı sonunda 355.028 km olan toplam fiber uzunluğu 2019 birinci çeyrek sonunda 360.046 km olarak belirlenmiştir.

6- GENİŞBANT UYDU HİZMETLERİ

Genişbant hizmetlerinde önemli bir alternatif olan uydu internet hizmetine ilişkin abonelik miktarlarına bakıldığında 2009 yılından bu yana önemli bir gelişme olmadığı ve bugüne kadar 3615 yeni abone kazanımı olduğu görülmektedir. 2018 ikinci çeyreğinden itibaren başlayan düşüş 2019 birinci çeyrekte de devam etmiştir.

7- SES TRAFİĞİ DAĞILIMI

Toplam ses trafiği içindeki sabit ses trafiği oranı 2009 yılından bu yana ciddi biçimde düşmüştür. 2009 yılında toplam trafiğin %82,5'i mobil, %17,4'ü sabit ses iken 2018 yılı sonunda sabit ses trafiğinin oranı %2,44'e düşmüştür. 2019 birinci çeyrekte sabit ses trafiği oranı %2,36 olmuştur. İngiltere'de sabit trafik %31, mobil trafik %69, Almanya'da ise sabit trafik %52,6 mobil trafik %47,5 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'de sabit ses trafiğindeki hızlı düşüşün incelenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

8- VERİ MERKEZİ İŞLETMECİLİĞİ

(Zettabayt)	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2016-2021 Değişimi
VM Bulut Hizmetleri	6	8,1	10,6	13,1	16,1	19,5	%26,6
VM Geleneksel Hizmetler	0,82	0,90	0,95	0,99	1,03	1,04	%4,8
Toplam VM Hizmetleri	6,82	9	11,5	14,1	17,1	20,5	%24,7

Küresel Veri Merkezi Trafiği, 2016–2021, 1 zettabayt (ZB) = 1 trilyon gigabayt (GB)

2016-2021 dönemi için, Toplam Küresel Veri Merkezi Trafiğinin, kümülatif olarak %24,7 büyümeye sahip olacağı beklenmektedir. VM hizmetlerinin, ağırlıklı olarak, bulut tarafında büyüme göstereceği ve 2021 yılında geleneksel VM hizmetlerinin bulut hizmetlerinin 19’da 1’ine düşeceği tahmin edilmektedir. Mevcut durumda, Toplam Veri Merkezi Trafiğinin %13,6’u veri merkezlerinden veri merkezlerine, %14,9’u veri merkezlerinden kullanıcılara ve %71,5’i veri merkezleri içinde dolaşan trafikten oluşmaktadır (Cisco Global Cloud Index 2018).

Neler Yapılmalı?

1. KHK/678, 2018/11201 ve 2018/11969 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları çerçevesinde, veri merkezlerine yönelik çeşitli destek ve teşvikler verilmektedir. Cazibe Merkezleri Programı kapsamında veri merkezlerine yönelik destek ve teşviklerin kullanılabilmesi için bölge (23 il sınırı) ve beyaz alan sınırı (5000 m2) kaldırılmalı, ülke geneline yaygınlaştırılmalıdır.
2. Veri merkezi işletmecilerine özel elektrik tarifesi hazırlanmalıdır. Bu tarife en fazla sanayi elektriği tarifesinin yarısı kadar olmalıdır.
3. Veri Merkezi işletmecilerinin hukuk güvenliğinin sağlanması için “Veri Merkezi İşletmecisi” tanımı en kısa sürede Kanunlarda yerini almalıdır.
4. Tüm Erişim Sağlayıcıların katılımının zorunlu olacağı birden fazla İnternet Değişim Noktasının kurulması biran önce gerçekleştirilmelidir.
5. Microsoft Hizmet Sağlayıcı Lisans Sözleşmesinin çerçevesi, müzakereye açık hale getirilmelidir.
6. Veri merkezlerinin bağlantı hızları yükselmeli, fiyatları düşürülmelidir. İki noktası İstanbul içerisinde yer alan bir internet devresinin maliyeti uluslararası devre maliyetlerine göre neredeyse 10 katı pahalıdır. Uluslararası devre fiyatları bu kadar düşükken, ülkemiz içerisinde (Local Loop) devre fiyatlarının bu kadar yüksek olmaması gerekmektedir. Ülkemizde 100 Gbps’lik, veri merkezleri için yavaş denebilecek bir hıza bile, yurt dışına göre astronomik ücretler ödenmektedir. Fiber erişim sağlayıcıların Veri Merkezlerine özel indirimli tarife oluşturmaları zorunlu tutulmalıdır.